

Л. В. Крimeць

доктор філософських наук

ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ ЯК ФУНДАМЕНТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВІЙСЬКО-СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

Автором підкреслено ключові аспекти актуалізації та значення філософських дисциплін у процесі підготовки фахівців у системі вищої військової освіти. Зазначено, що система вищої військової освіти включає в себе тактичний, оперативно-тактичний та оперативно-стратегічний рівні підготовки. Особливу увагу у процесі професійної підготовки фахівців у системі вищої військової освіти спрямовано на вивчення проблем історії філософії, онтології, гносеології, соціальної філософії, філософії війни, етики, естетики, релігієзнавства що є засадничими з погляду прийняття об'єктивних управлінських рішень військовими керівниками.

Ключові слова: філософія, філософська освіта, вища військова освіта, професійна підготовка, філософія війни, філософія управління.

В інформаційну добу стало очевидним, що роль управління як особливого роду діяльності, як соціального інституту в житті суспільства надзвичайно велика. Людство платить непомірно високу ціну за зниження якості управління, відповідальність якого перед світом, перед кожним народом незмінно зростає. Україна є молодою демократичною правовою державою, народ якої в умовах надскладних викликів сучасності, продемонстрував свою активну громадську позицію на хвилі національного піднесення. Сучасне українське суспільство висуває комплекс професійних і морально-етичних вимог як до окремих управлінців, так і до владних відносин в цілому. Серед соціальних інститутів, що мають забезпечувати стабільність і безпеку української держави провідне місце належить армії.

У цьому зв'язку виникає потреба розробки наукового підґрунтя та підготовки якісно нових керівних кадрів для органів військового управління, штабів, органів по роботі з особовим складом усіх рівнів з метою впровадження значного кола суспільно-політичних та військових реформ задля демократизації та оптимізації сфери військово-соціального управління в Україні з урахуванням як кращого національного, так і провідного світового досвіду.

Окремо слід зазначити, що у військовій сфері суть проблемної ситуації складає занепад класичних парадигм ведення війни, необхідність осмислення та розв'язання якої передбачає звернення до філософських засад військової науки, оновлення концептуальних засад підготовки військових фахівців. Завдання, які постають перед військовою теорією і практикою у зв'язку з трансформаціями як суспільно-політичної ситуації в Україні, так і збройної боротьби у світі, мають концептуальну природу, оскільки їхнє вирішення передбачає зміну самих способів мислення і дій в межах воєнної політики та військової справи.

У справі вирішення окреслених завдань наука і освіта відіграють ключову роль. Світовий досвід свідчить, що конкурентноспроможність країни перебуває у прямій залежності від конкурентноспроможності науки і освіти [3]. В суспільстві знань образ науки і освіти зазнає суттєвих трансформацій. Вони стають базовим фундаментом суспільства, перетворюються на невід'ємну складову способу життя людини і мають переважно прагматичний характер. Радикально змінюються й принципи управління науково-освітнім простором та використання наукових

і технічних знань [2, с.28]. Не виключенням є і система військової освіти та науки.

Для розвитку воєнної науки та освіти необхідні нові пізнавальні засоби, відповідні виникаючим умовам та феноменам збройної боротьби й спроможні надати світоглядні та методологічні засади для забезпечення воєнної безпеки національних держав доби глобалізації з широким колом її "гібридних загроз". Напружена увага політичних, військових, наукових експертів до виникаючих філософських концепцій миру та війни обумовлена гострою потребою зменшити невизначеність та зорієнтуватися в змінюваному середовищі й визначити актуальні та ймовірні загрози та шляхи протидії ним.

Система вищої військової освіти в Україні включає в себе тактичний, оперативно-тактичний та оперативно-стратегічний рівні підготовки. Вивчення філософських дисциплін займає важливе місце у програмах підготовки фахівців усіх рівнів. Зміст дисциплін філософського циклу ґрунтується насамперед на досягненнях філософії, соціології, політології, культурології, психології, педагогіки, військової, управлінської та інших наук. За сучасних умов без усвідомлення основних положень цих наук успішне управління у сфері військово-соціальної діяльності стає неможливим. Це пояснюється ускладненням соціальних процесів у сучасному світі, потребою врахування різноманітних аспектів суспільного життя, механізмів та чинників, що визначають поведінку людини, певної людської спільноти.

Особливу увагу у процесі професійної підготовки фахівців у системі вищої військової освіти спрямовано на вивчення проблем історії філософії, онтології, гносеології, соціальної філософії, філософії війни, етики, естетики, релігієзнавства що є засадничими з погляду прийняття об'єктивних управлінських рішень військовими керівниками. У зв'язку з цим в курсах підготовки розкриваються питання, пов'язані з проблемами управління соціальними процесами в історії філософії (у філософській думці Стародавнього світу та Середньовіччя, епохи Відродження та Нового часу, у класичній німецькій філософії та сучасній філософській думці); методологічні засади розвитку військово-соціального управління у Збройних Силах України; наукового передбачення як елементу військово-соціального управління, формування демократичного цивільного контролю як складової управління військовою організацією суспільства.

Окремим аспектом підготовки фахівців за допомогою філософських дисциплін є осягнення морально-етичних та релігійно-етичних аспектів військової теорії і практики, що розкривається через вивчення засадничих положень управлінської етики, релігійно-етичних аспектів військово-соціального управління та осягнення основ ідеологічної роботи як цілеспрямованої діяльності органів військового управління, командирів, штабів, органів по роботі з особовим складом усіх рівнів щодо формування у військовому середовищі системи світоглядних ідеалів, цінностей та орієнтирів в інтересах ефективного вирішення завдань оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості [1].

Професорсько-викладацький склад вищих військових навчальних закладів України ставить перед собою непросте завдання: ввести в професійний інструментарій військових фахівців новітні підходи до вирішення проблем війни та миру, воєнної теорії та практики у світовій та вітчизняній філософській та науковій думці, дати нове прочитання класики філософії війни в контексті поставили перед українською нацією, державою та воєнною організацією викликів, ініціювати самостійне мислення курсантів, слухачів, студентів розуміння трендів глобального та національного суспільства, тенденцій теорії військового управління, усвідомлення смислів базових цінностей української нації, спрямувати на інноваційну активність у професійній діяльності [4].

Ми робимо спільну справу теоретичного забезпечення розвитку вітчизняної військової культури, здолання інерцій в методологічних основах та стилях

міркування у воєнному пізнанні, що має наріжне значення в умовах виборювання суб'єктності української нації, суверенітету й територіальної цілісності української держави на тлі триваючої війни.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Кривець Л. В.* Філософія влади та управління науково-освітнім простором: монографія / Людмила Володимирівна Кривець – К.: Золоті ворота, 2016. – 410 с.
2. *Кривець Л. В., Пальчик С. І.* Аксиологічні аспекти патріотизму в контексті соціального управління: монографія / Л. В. Кривець, С. І. Пальчик. – К.: Поліграфічний центр НУОУ, 2013. – 250 с.
3. *Саух П. Ю.* Сучасна освіта: портрет без прикрас: монографія / П. Ю. Саух. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 382 с.
4. Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики. Навчальний посібник. / Під заг. ред. Л. Будагянц. – К.: НУОУ, 2017 – 569 с.

REFERENCES:

1. Krymets' L. V. *Filosofiya vlady ta upravlinnya naukovo-osvitnim prostorum: monohrafiya* / Lyudmyla Volodymyrivna Krymets' – K.: Zoloti vorota, 2016. – 410 s.
2. Krymets' L. V., Pal'chuk S. I. *Aksiologichni aspekty patriotyzmu v konteksti sotsial'noho upravlinnya: monohrafiya* / L. V. Krymets', S. I. Pal'chuk. – K.: Polihrafichnyy tsentr NUOU, 2013. – 250 s.
3. Saukh P. YU. *Suchasna osvita: portret bez prykras: monohrafiya* / P. YU. Saukh. – Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im. I. Franka, 2012. – 382 s.
4. *Filosof's'ko-metodolohichni problemy viys'kovoyi teoriyi ta praktyky. Navchal'nyy posibnyk.* / Pid zah. red. L. Budah'yants. – K.: NUOU, 2017 – 569 s.

Liudmyla Krymets

PHILOSOPHICAL AND METHODOLOGICAL BASICS OF MILITARY THEORY AND PRACTICE AS THE FOUNDATION OF PREPARATION OF OFFICERS OF MILITARY-SOCIAL MANAGEMENT IN THE HIGHER MILITARY EDUCATION SYSTEM

The author emphasizes the key aspects of actualization and significance of philosophical disciplines in the process of training specialists in the system of higher military education. It is noted that the system of higher military education includes tactical, operational-tactical and operational-strategic training levels. Special attention in the process of professional training of specialists in the system of higher military education is directed at studying the problems of the history of philosophy, ontology, epistemology, social philosophy, philosophy of war, ethics, aesthetics, and religious studies, which are fundamental in terms of making objective managerial decisions by military leaders.

Keywords: philosophy, philosophical education, higher military education, professional training, philosophy of war, philosophy of management.

Кривець Л.В.

ФИЛОСОФСКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВОЕННОЙ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ КАК ФУНДАМЕНТ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ВОЕННО-СОЦИАЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ВОЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Автором подчеркнуты ключевые аспекты актуализации и значение философских дисциплин в процессе подготовки специалистов в системе высшего военного образования. Отмечено, что система высшего военного образования включает в себя тактический, оперативно-тактический и оперативно-стратегический уровень подготовки. Особое внимание в процессе профессиональной подготовки специалистов в системе высшего военного образования направлено на изучение проблем истории философии, онтологии, гносеологии, социальной философии, философии войны, этики, эстетики, религиоведения что являются основополагающими с точки зрения принятия объективных управленческих решений военными руководителями.

Ключевые слова: философия, философская образование, высшее военное образование, профессиональная подготовка, философия войны, философия управления.